

УДК 347.73

М. Василенко,

доктор юридичних і фізико-математичних наук, професор,
професор кафедри права Європейського Союзу і порівняльного правознавства
Національного університету «Одеська юридична академія»

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ (ТЕХНОПАРКИ Й ТЕХНОПОЛІСИ) ПІСЛЯ ПІДПИСАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ: ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Проблеми розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності в країні, зокрема діяльності інноваційних структур, а також питання розробки механізмів упровадження інновацій відображено в працях багатьох вітчизняних учених. Однак дослідження правових аспектів інноваційної діяльності технопарків в Україні, ефективність використання державної підтримки при виконанні інноваційних проектів і вплив на економіку країни проводилися меншою мірою й часто описувалися бажаний, а не завжди реально наявний зміст. Обговорюючи інноваційну діяльність у країні загалом, зазначимо, що в Україні за часи СРСР інноваційна діяльність була одним із найважливіших чинників соціального й економічного розвитку країни. Тому із проголошенням незалежності України бажаним стало утвердження інноваційної моделі розвитку: вона була законодавчо задекларована одним із основних національних пріоритетів, а розвиток науки та впровадження інновацій було проголошено найважливішою стратегічною складовою державного розвитку. Таке бачення має під собою певне підґрунтя, що базувалося на конкретних реаліях і здоровому глузді. Україна як незалежна держава в перші роки свого існування залишалася ще інноваційною державою, а в таких країнах, наприклад, як США і країни-члени Європейського Союзу (далі – ЄС), зростання ВВП на 60–90% здійснюється за рахунок інноваційного чинника [1]. Однак падіння

радянської системи господарювання стало, на жаль, початком практично тотального знищення виробничого потенціалу України з непередбачуваними наслідками: стався глибокий економічний спад, що згодом переріс у системну кризу й торкнувся всіх найважливіших сфер життєдіяльності суспільства. Починаючи із 1992 р., економіка України почала втрачати свій науково-технічний і виробничий потенціал: скорочувалися капітали та оборотні кошти підприємств, якість і застосування інновацій, зменшувалася кількість робочих тощо. У результаті на сьогодні Україна за економічними показниками є третьосортною країною, а її національний дохід на 50–60% складається від надходжень із продажу ресурсів [2]. Не викликає сумніву, що в межах старої парадигми і старих ринків, які має Україна, піднесення економіки стає практично неможливим. Тільки вихід на нові ринки, залучення нових технологій і створення нових відносин, які може дати входження в спільний із ЄС ринок, має можливість відновити економіку, дати їй інноваційний поштовх. Із цією метою була підписана Угода про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого боку (далі – Угода, Угода про асоціацію України з ЄС) (ратифікована Законом України від 16.09.2014 р. № 1678-VII). На виконання Угоди прийнято Розпорядження Кабінету Мі-

ністрів України «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 17.09.2014 р. № 847-р (передбачено детальний План заходів щодо імплементації). Угода про асоціацію України з ЄС, завдяки розвитку інноваційної складової, якщо така відбудеться, реально може сприяти поліпшенню української економіки та експортного потенціалу, зокрема структурній перебудові промисловості й підвищенню її конкурентоспроможності через відновлення виробництва наукоємної продукції. Відносини України з ЄС офіційно та повністю обґрунтовано проголошуються як один із зовнішньо-економічних пріоритетів України. ЄС у низці своїх офіційних документів, а також у двосторонніх угодах з Україною визнав її важливим суб'єктом міжнародних економічних відносин і своїм стратегічним партнером. На сьогодні важливим завданням є наповнення угод, укладених у межах проголошеного стратегічного партнерства, конкретним змістом.

Варто відзначити, що існує певна кількість праць різних авторів, присвячених більшою чи меншою мірою як усебічному вивченню технопарків і технополісів, які можна зарахувати до основних інноваційних структур, так і аналізу самого інноваційного законодавства та відповідних рекомендацій. Серед останніх можна виділити й праці автора статті [3–5]. Серед знаних робіт монографічного характеру потрібно відзначити піонерські монографії під редакцією О.А. Мазура [6, 7] і монографії вчених-правників Ю.Є. Атаманової та автора дослідження [8, 9]. Водночас у контексті дослідження євроінтеграції України варто наголосити, що інноваційний досвід ЄС також доволі широко висвітлено в працях вітчизняних правознавців, у тому числі й численних статтях автора [10–13], що дає змогу проаналізувати інноваційну діяльність і зробити певні прогнози щодо її перспектив.

Метою статті є економіко-правовий аналіз реального стану діяльності технопарків як основних інноваційних структур в Україні, подальші перспективи розвитку інноваційної сфери в країні після підписання Угоди про асоціацію з ЄС і взаємодія України з ЄС у цій сфері на сучасному етапі.

Для реалізації інноваційної політики в Україні за часи незалежності прийнято понад 80 різних, пов'язаних із нею, законів, понад 600 підзаконних актів Кабінету Міністрів і близько 1 000 нормативних актів міністерств і відомств; створено окремі суб'єкти інфраструктури інноваційного розвитку. В Україні, за даними [14], функціонує 16 технопарків, 20 інноваційних центрів, 24 інноваційних бізнес-інкубатори, 14 центрів комерціалізації інтелектуальної власності, 15 центрів науково-технічної та економічної інформації, 15 небанкових фінансово-кредитних установ, 21 науково-впроваджувальне підприємство. Однак результати їхньої діяльності за останнє десятиліття не можна назвати позитивним. Більша частина з них практично існує «де-юре» на папері та не є «де-факто» функціонуючими як інноваційні підприємства. Серед указаних суб'єктів інфраструктури інноваційного розвитку технопарки були єдиними реально діючими структурами, які сприяли прискоренню створення інновацій і їхньому виходу на ринок. Загально визначено, що технопарки на сьогодні є основним чинником створення та розвитку інноваційної економіки, а найбільша кількість функціонуючих технопарків спостерігається в розвинутих країнах. Навіть у скрутних умовах України виконавцями проектів технопарків було створено виробництво високотехнологічної конкурентоспроможної продукції. Ця продукція була дійсно інноваційною, а не «метафоричною», як це подекуди мало місце у промисловості [15]. Аналіз діяльності технопарків в Україні та їхньої законодавчої бази ретельно проведено автором у монографії [9], де в тому числі виокремлено три етапи розвитку технопарків:

1) період становлення технопарків, формування законодавчої бази їх функціонування (1997–1999 рр.);

2) період піднесення (2000–2005 рр.);

3) період занепаду, який розпочався з 2006 р. й триває понині через існування в країні законодавства, що шляхом змін до законів практично виключило ефективність спеціальних режимів їхньої діяльності: відбулося звуження меж спеціального режиму, установленого для інноваційної діяльності, починаючи з 2005 р. (передусім після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про державний бюджет України на 2005 рік»).

Причини занепаду були детально проаналізовані в низці робіт автора [16–19]. Основними з них були виділені такі: не було забезпечено дію заявленого механізму безвідсоткового кредитування технопарків, як повного, так і часткового (компенсація відсотків за кредитами для технопарків в Україні здійснювалася тільки в 2007–2008 рр.); мало місце коригування переліку видів державної допомоги (так, у 2005 р. скасовано механізм звільнення від сплати податку на прибуток, скасовані звільнення від сплати ПДВ при реалізації продукції в Україні, скасовано звільнення від ввізного мита і ПДВ при імпорті сировини, устаткування тощо, скасовано пункт про пріоритетність для технопарків залучення іноземних кредитів під гарантії з боку держави тощо).

Однак за вказаний короткий період часу технопарками було виконано більше ніж 120 інноваційних проектів, при виконанні яких створено діючі виробництва інноваційної продукції, що дало змогу підвищити впровадження інноваційної політики. За 2000–2011 рр. технопарками було реалізовано інноваційної продукції на 12,66 млрд грн, з якої експорт – 2 млрд грн (14%). Середньорічні темпи приросту обсягів інноваційної продукції технопарків становили в 2001–2006 рр. понад 50% [15].

Але з прийняттям Податкового кодексу України (далі – ПК України) [20]

технопарки практично припинили свою діяльність.

Досвід технопарків свідчить про високу ефективність діяльності при застосуванні непрямих методів стимулювання, що робить українську модель технопарків високоефективним бюджетонаповнювальним заходом. З метою відновлення дієвих механізмів державної підтримки інноваційних проектів і забезпечення подальшого вдосконалення методів державної підтримки, залежно від науково-технічних, економічних та соціальних результатів діяльності технопарків, необхідно внести зміни до ПК України. Сьогодні нормативно-правові положення щодо спеціального режиму інноваційних структур в Україні характеризуються тільки декларативним змістом. Необхідною є всебічна державна підтримка реально діючих технопарків, які розробляють, виробляють і реалізують інноваційні продукти і продукцію чи послуги, а також удосконалення законодавчого регулювання з метою усунення негативних наслідків для інноваційної сфери змінами до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» і ПК України, які значно погіршили становище технопарків, скасувавши пільговий режим оподаткування їхньої діяльності. Крім того, існує потреба окремого визначення в інноваційному законодавстві правового статусу технополісів [21].

На сьогодні Україна значно відстає за показником конкурентоспроможності від більшості країн. Підвищити конкурентоспроможність продукції й забезпечити інтеграцію у світові ринки Україна може насамперед за рахунок свого інноваційного потенціалу, упровадження та використання на практиці високих технологій. Ураховуючи те, що одним із ефективних механізмів освоєння, застосування та й розповсюдження нових технологій є технопарки, їх розвиток варто розглядати як одну з необхідних передумов відновлення соціально-економічної стабільності, підвищення економічного та наукового

престижу країни у світі й поступового переходу до індустріальної та постіндустріальної стадії розвитку.

Із підписанням Угоди про асоціацію України з ЄС в Україні варто очікувати суттєвих радикальних змін саме в інноваційній сфері. Важливою умовою інтеграції України в Європейський економічний простір, динамічного зростання її національної економіки, ринкових реформ є всебічний розвиток партнерства з ЄС, у тому числі й у галузі розвитку виробництва з нових технологій.

Розвиток науково-дослідної та технологічної сфери ЄС дає країнам-членам змогу нарощувати економічний потенціал, зміцнювати конкурентоспроможність, створювати нові робочі місця, підвищуючи добробут і якість життя громадян. ЄС посідає провідні світові позиції в розробці та впровадженні багатьох новітніх технологій і високотехнологічних товарів і послуг, адекватно відповідаючи викликам світової глобалізації в цій сфері, де з кожним роком посилюється конкуренція на ринку високотехнологічних інноваційних товарів і послуг з боку зростаючих економік. Однак потрібно відзначити, що довгий час розуміння інновацій у ЄС мало доволі загальний характер без чітких критеріїв виділення інновацій серед усієї сукупності нововведень, а інноваційна діяльність у ЄС обмежувалася тільки науково-дослідними та дослідно-конструкторськими роботами (далі – НДДКР). Тепер, відповідно до документів Комісії, інновація розглядається як кінцевий результат творчої діяльності, який утілено у вигляді нової або вдосконаленої продукції, що реалізується на ринку, або нового чи вдосконаленого технологічного процесу, який використовується у практичній діяльності. У ЄС зберігається свобода обрання кожною країною засобів і форм реалізації узгодження власного інноваційного права із правом ЄС. На сьогодні як національний, так і наднаціональний рівні влади в ЄС спрямовують свої зусилля на прискорену модернізацію й реструктуризацію власних інно-

ваційних систем, прагнучи досягти такого стану їх функціонування, який би забезпечив глобальну конкурентоспроможність економіки об'єднаної Європи. Вивчення європейського досвіду надає можливість виокремити серед різноманітних сучасних форм інноваційних структур у країнах ЄС технопарки та центри трансферу технологій, які забезпечують ефективну комунікацію у сфері трансферу нових знань і технологій не лише між національними суб'єктами ринку інновацій, а й активно працюють і поза межами країни, формуючи мережеву структуру наднаціонального характеру. Дослідження інновації в ЄС і країнах Центральної та Східної Європи засвідчують, що зв'язки з постачальниками та покупцями має ініціювати уряд, він також мусить підтримати всі зв'язки, які мають значення для інноваційної активності підприємства (насамперед фінансування). Таке завдання також допомагають вирішити технопарки. Варто надавати підтримку передаванню технологій і створенню нових технологічних видів продукції через формування технопарків. Загальні функції технопарку повинні виражатись у тому, щоб знайти орендарів, стимулювати їхню спільну діяльність, залучати інноваційні проекти й розвивати інкубаційні послуги, однак на сьогодні вони відсунуваються на другий план або зовсім не підтримуються. Тому ми рекомендуємо розвивати також інші інструменти інноваційної політики.

У ЄС технопарк – це територіальний міжгалузевий науково-технічний комплекс, що складається з юридично й економічно самостійних, функціонально об'єднаних навколо великого центру наукових, проектно-конструкторських, технологічних, фінансових, інформаційних та інших закладів і промислових підприємств (переважно малих і середніх) зі спільним використанням земельної ділянки та інфраструктури, діяльність яких скоординована єдиним інноваційним процесом.

Потужним інструментом для реалізації науково-технологічної політи-

ки ЄС є рамкові програми з наукових досліджень і розвитку. Механізми програми передбачають широкі можливості для міжнародної співпраці, що надає можливість українським науково-дослідним організаціям брати участь у конкурсах програми з метою отримання фінансування для реалізації спільних науково-дослідних проектів за всіма тематичними розділами й напрямками. Європейська комісія висловила готовність до широкого та ефективного залучення науково-технологічної сфери України в спільний науково-дослідний простір ЄС. Із 2014 р. у ЄС запущена восьма Рамкова програма (РП-8) «Горизонт 2020» (її бюджет становить 87 740 млн євро), яка розрахована на 7 років [22]. Ця програма більше зорієнтована на підтримку саме інноваційної діяльності, оскільки передбачає об'єднати все фінансування ЄС у сфері наукових досліджень та інновацій і створення Європейського інноваційного союзу. Особлива увага у РП-8 приділяється проектам, що максимально наближені до ринку, тобто налагодженню співпраці бізнесу й науково-дослідних установ. Крім того, до участі в наукових розробках активно залучатимуться малі й середні підприємства. У цій програмі, на відміну від попередніх, більший акцент зроблено саме на підтримці короткострокових прикладних робіт, а не масштабних фундаментальних досліджень [4]. 20 березня 2015 р. відбулася важлива подія для наукової спільноти України: було підписано Угоду між Україною і ЄС про участь України у Рамковій програмі ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Асоціація з «Горизонт 2020» свідчить про новий рівень взаємовідносин України і ЄС у галузі науково-технічного співробітництва.

З огляду на євроінтеграційні прагнення України Європейська комісія виявляє готовність до якісного розширення співпраці з Україною в науково-дослідній і технологічній сфері з метою її інтеграції в спільний науково-дослідний простір ЄС через адапта-

цію національної нормативно-правової бази до європейських норм і стандартів у цій сфері, реформу та посилення адміністративної системи в галузі науки, співфінансування спільних науково-дослідних проектів для потреб інноваційного і промислового розвитку обох сторін.

Загальною тенденцією для країн-членів ЄС є комплексне використання різних механізмів підтримки інноваційної діяльності при зростанні значення непрямих заходів. Так, фінансування технопарків і технополісів у ЄС полягає в запровадженні державного замовлення, пільгового кредитування прямого інвестування, фінансових гарантій у контексті розбудови й оптимізації національних інноваційних систем. Крім того, використовуються фіскальні преференції та різні не фінансові послуги й підтримки. Це стосується всіх країн-членів ЄС. Відбувається оптимізація державного фінансування науки та інновацій через субсидії, гранти шляхом проектного фінансування пріоритетних НДДКР, а також фінансування інноваційних проектів. При цьому фінансування сфери фундаментальних досліджень і НДДКР відбувається в розмірі не менше ніж 2,5% від ВВП. Крім того, паралельно відбувається формування розвиненого законодавства, що сприяє розвитку інноваційних процесів, трансферу технологій, зокрема трансферу об'єктів промислової власності, визначення пріоритетних напрямів науково-технічного прогресу та інновацій.

Однак, відзначимо, що ще протягом 2008–2010 рр. Європейська комісія розпочала формування скоординованої політики в галузі науково-технічного співробітництва держав-членів із третіми країнами. У 2008 р. вона розробила Європейську рамкову стратегію міжнародної науково-технічної кооперації з третіми країнами з метою визначення пріоритетних напрямів, за якими спільні дії можуть принести значно більший ефект для ЄС, ніж двосторонні зв'язки. Завдяки цьому Україна отримала можливість співпрацювати з ЄС в ін-

новаційній сфері, зокрема набула статусу асоційованого учасника Рамкової програми «Горизонт 2020». Україна увійшла до одинадцяти провідних наукових країн світу, які визначені ключовими стратегічними партнерами ЄС під час реалізації цієї програми. Значною мірою це зумовлено тим, що під час реалізації попередньої, Сьомої, Рамкової програми з досліджень та інновацій ЄС Україна посіла провідну позицію серед країн «Східного партнерства» й увійшла в десятку найбільш активних країн-партнерів. У цьому контексті сучасна політика ЄС у сфері наукових досліджень і розвитку технологій передбачає подальше зростання інвестицій у науково-дослідну сферу й містить широкий інструментарій для розширення міжнародної співпраці.

У програмі «Горизонт 2020» є низка нових позитивних моментів. Серед них варто виділити такі: фінансування кожного етапу інноваційного процесу, від базових досліджень до розповсюдження інновацій (від ідеї до виходу на ринок); спрощення схеми відшкодування витрат; зменшення кількості перевірок та аудитів з метою зменшити середній час на видавання гранту до 100 днів; надання більших можливостей новим учасникам і молодим перспективним науковцям для просування своїх ідей і отримання фінансування. Інтеграція в інноваційній сфері матиме як негативні, так і позитивні наслідки. Перевагами інтеграції України та ЄС в інноваційній сфері потрібно вважати такі:

1) спрощений доступ вітчизняних підприємств до європейських технологій. Для вітчизняної промисловості, яка характеризується високою енергоємністю внаслідок переважаючої в її структурі низькотехнологічних підприємств із застарілою матеріально-технічною базою й низькою технологічною адаптивністю, має значення не стільки рівень новизни технологій, скільки обґрунтована доцільність їх упровадження. Нові умови торгівлі в межах ЄС мають передбачати відносне зниження ціни на технологічні лінії та устатку-

вання, що постачаються виробниками країн-членів ЄС, а це позитивно вплине на оновлення матеріально-технічної бази тих галузей промисловості, для яких обладнання в Україні не виробляється;

2) посилення технологічного співробітництва між Україною і країнами-членами ЄС забезпечить вітчизняним дослідникам вільний доступ до чинної європейської системи спільного інноваційного розвитку. Ця система передбачає всебічну як технологічну (надаються лабораторії й устаткування), так і фінансову (із бюджету ЄС виділяються кошти для здійснення спільних досліджень) підтримку учасників інноваційних процесів. Особливо важливою вона є через зростання вартості й важкості виконання інноваційних розробок. Ще однією з переваг такої співпраці є те, що виконання спільних дослідницьких програм та інноваційних розробок прискорить процеси передавання знань і нових технологій, включаючи участь у конференціях, обмін досвідом, підготовку наукових праць тощо. У ЄС здійснюється також активна науково-технічна політика, яка базується на обґрунтованій секторній спеціалізації країни та спрямована на забезпечення ефективності співробітництва в інноваційній сфері. Ефективність структурних процесів в економіці України теж безпосередньо залежить від її інноваційної політики;

3) доступ до наявної інноваційної інфраструктури, інформації про новітні інноваційні розробки й надшвидкісної транс'європейської мережі для електронного обміну науковою інформацією. Так, варто зазначити, що інноваційна інфраструктура країн-членів ЄС характеризується системною залежністю всіх її складників і швидкістю реагування на зміни потреб ринку. У країнах-членах ЄС інновації розробляються під конкретні потреби ринку. На жаль, в Україні технологічні й фінансові обмеження унеможливають адекватне та швидке реагування на потреби ринку. Крім того, ці обмеження зумовлю-

ють низький рівень практичного впровадження вітчизняних інноваційних розробок;

4) розширення можливостей участі у представленні результатів вітчизняних інноваційних розробок на ярмарках технологій, виставках, що відбуваються в ЄС. Це дасть змогу ознайомлюватись зі світовими інноваційними розробками, вивчати інноваційні потреби країн-членів ЄС і представляти власні інноваційні розробки;

5) збільшення можливостей грантового й конкурсного забезпечення фінансування наукових проектів та інноваційних розробок. Участь у деяких грантах гарантуватиме отримання вітчизняним підприємствам не тільки фінансових коштів, а й послуг або товарів (наприклад, використання «інноваційного асистента», приміщення, лабораторії, комунікаційних засобів, адміністративних працівників тощо);

6) можливість використовувати організаційні та фінансові механізми підтримки інноваційного розвитку, які використовуються у країнах-членах ЄС. Їх застосування дає змогу економити кошти при спільному виході з нововведень або наукоємною продукцією на нові світові ринки, а також зменшити витрати на трансакції й ризики інноваційної діяльності. Так, із бюджету ЄС виділяються кошти для фінансування спільних програм та інноваційних розробок для країн-членів. Ці заходи стимулювальної підтримки інноваційного розвитку країн-членів ЄС забезпечують зростання обсягів міжнародної кооперації в науковій та інноваційній сферах і полегшують реалізацію спільних програм НДДКР.

Досвід розвинутих країн свідчить, що технопарки користуються досить суттєвою підтримкою держави. Так, вклад центральних та місцевих органів у розвиток інфраструктури парків і будівництво будівель у Німеччині й Бельгії сягає до 100% інвестицій, Японії – до 90%, Франції – до 70% і вище, а інноваційним фірмам надаються податкові знижки (центральні, місцеві), пільгові кредити і прямі субсидії.

У Великобританії держава надає малим інноваційним компаніям, що функціонують у межах технопарків, урядові гранти й позики. Урядові гранти надаються в таких галузях: інвестиції в основний капітал (становлять від 10% до 50% витрат, надаються за умови створення або збереження постійних робочих місць, довгострокового позитивного впливу на економіку); реалізація проектів у сфері нерухомості; товари й послуги, пов'язані з навколишнім середовищем; інновації та НДДКР (включає спеціалізовану наставницьку підтримку). Урядові позики надаються за допомогою як боргових, так і інвестиційних інструментів. Крім того, підприємства-резиденти оплачують тільки оренду, їм безкоштовно надаються знання, сконцентровані в університеті, на базі якого сформовано технопарк, юридичні, фінансові, бухгалтерські та інші консультації, маркетингові дослідження, допомога в отриманні грантів і позик, залучення інвесторів і потенційних споживачів інновацій.

Отже, інтеграція в інноваційній сфері України з ЄС, зокрема в частині співробітництва й розвитку технопарків і технополісів, які в Україні занепали, є необхідною з огляду на високий інноваційний потенціал і технологічні можливості країн її членів. До загальноєвропейського інноваційного процесу Україна може ввійти своїми найбільш розвиненими галузями, за допомогою яких вона поступово зможе ствердитись як країна-експортер високотехнологічного обладнання й відповідних технологій. Приєднання до міжнародних наукових програм, які в різноманітний спосіб підтримують інноваційний розвиток, вивчення їхніх можливостей і досвіду участі інших країн дасть змогу розширити можливості наукових і науково-технічних установ України.

Ключові слова: інноваційна діяльність, технопарки й технополіси, Європейський Союз, Угода про асоціацію, науково-технічне співробітництво, рамкова програма.

У статті обговорено вплив підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом на поліпшення стану інноваційної сфери в Україні, зокрема на розвиток технопарків і технополісів. Надано критичний аналіз можливого розвитку інноваційної сфери (технопарків і технополісів) та показано перспективи співробітництва в межах європейських програм. Акцентовано увагу на перспективах і проблемах розвитку інтеграційних відносин України і Європейського Союзу в інноваційній сфері.

В статтє обсуждено влияние подписания Соглашения об ассоциации с Европейским Союзом на улучшение состояния инновационной сферы в Украине, в частности на развитие технопарков и технополисов. Предоставлен критический анализ возможного развития инновационной сферы (технопарков и технополисов) и показаны перспективы сотрудничества в рамках европейских программ. Акцентировано внимание на перспективах и проблемах развития интеграционных отношений Украины и Европейского Союза в инновационной сфере.

It was discussed influencing of signing of Agreement about association with EU on the improvement of the state for innovative sphere in Ukraine, in particular on development of tekhnoparks and tekhnopolises. It was submitted critical analisis of possible development for the innovative sphere (tekhnoparks and tekhnopolises) and showed the prospects of collaboration in the framework of the European programs. Attention is accented on prospects and problems of development to integrations relations of Ukraine and EU for the innovative sphere.

Література

1. Соловйов В.П. Інновації: як ми їх розуміємо, що від них чекаємо і чого не хочемо помічати / В.П. Соловйов // Наука та інновації. – 2011. – Т. 7. – № 5. – С. 81–88.

2. Манцуров І.Г. Статистика економічного зростання та конкурентоспроможності країни : [монографія] / І.Г. Манцуров. – К. : КНЕУ, 2006. – 392 с.

3. Василенко М.Д. Генезис адміністративно-правового супроводження інноваційної діяльності в Україні: технологічні та наукові парки / М.Д. Василенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Правознавство». – Чернівці, 2006. – Вип. 365. – С. 64–69.

4. Василенко М.Д. Адміністративно-правовий аналіз розвитку інноваційних процесів в державі: технопарки та технополіси / М.Д. Василенко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. – Одеса, 2007. – Вип. 31. – С. 167–174.

5. Василенко М.Д. Реалізація інноваційного законодавства: деякі українські реалії в контексті створення ефективної правової бази / М.Д. Василенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Правознавство». – Чернівці, 2008. – Вип. 435. – С. 66–70.

6. Современные инновационные структуры и коммерциализация науки : [монография] / [А.А. Мазур, Г.С. Маринский, И.Б. Гагауз и др.] ; под ред. А.А. Мазура. – Х., 2000. – 256 с.

7. Мазур А.А. Современные инновационные структуры : [монография] / А.А. Мазур, И.Б. Гагауз. – Х. : СПД Либуркина А.М., 2005. – 348 с.

8. Атаманова Ю.Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : [монографія] / Ю.Є. Атаманова. – Х. : ФІНН, 2008. – 424 с.

9. Василенко М.Д. Спеціальні господарсько-правові режими технопарків і технополісів: досвід України та зарубіжних країн : [монографія] / М.Д. Василенко. – Одеса : Сімекс-прінт, 2012. – 225 с.

10. Василенко М.Д. Господарсько-правовий досвід ЄС в інноваційному розвитку: створення технопарків (технополісів) / М.Д. Василенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Правознавство». – Чернівці, 2008. – Вип. 461. – С. 57–62.

11. Василенко М.Д. Характеристика технологічних (наукових) парків у країнах-членах ЄС: правове забезпечення співвідношення пільг та ефективності / М.Д. Василенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Правознавство». – Чернівці, 2009. – Вип. 492. – С. 32–38.

12. Василенко М.Д. Інноваційна політика ЄС: діяльність технопарків і технопо-

лісів / М.Д. Василенко // Науковий вісник Одеськ. нац. економіч. ун-ту. Науки: економіка, політологія, історія. – 2012. – № 8. – С. 143–152.

13. Василенко Н.Д. Инновационная политика ЕС: теоретико-правовой аспект деятельности технопарков и технополисов / Н.Д. Василенко // Вестник Вол. ГУ. Серия «Юриспруденция». – 2013. – № 2. – С. 166–173.

14. Шовкалюк В.С. Развитие инновационной инфраструктуры и системы трансфера технологий: состояние и проблемы / В.С. Шовкалюк // Международный форум «Трансфер технологий и инновации»: сб. научно-практ. материалов. – Симферополь: Колор Принт, 2010. – С. 16–24.

15. Соловьев В.П. Тенденции развития научно-технологической сферы в Украине / В.П. Соловьев // Проблемы та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: матеріали V Міжнар. бізнес-форуму (Київ, 22 берез. 2012 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ, 2012. – С. 238–240.

16. Василенко М.Д. Занепад українських технопарків в контексті реалій змін законодавства та державно-правового нігілізму / М.Д. Василенко // Правове життя сучасної України: тези доп. Міжнар. наук. конф. проф.-виклад. складу (Одеса, 21–22 трав. 2010 г.). – Одеса, 2010. – С. 510–512.

17. Василенко М.Д. Встановлення та розвиток господарського порядку в інноваційній сфері: до відродження українських

технопарків / М.Д. Василенко // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 2. – С. 193–197.

18. Василенко М.Д. Господарсько-правове «руйнування» технологічних парків в контексті незабезпечення інноваційного законодавства України / М.Д. Василенко // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. – Одеса, 2012. – Вип. 44. – С. 315–327.

19. Василенко М.Д. Криза інноваційного розвитку України в контексті недосконалості та ігнорування інноваційного законодавства / М.Д. Василенко // Юридичний вісник. – 2014. – № 3. – С. 39–45.

20. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №№ 13–14, 15–16, 17. – Ст. 112.

21. Василенко М.Д. Концептуальні засади господарсько-правового режиму технопарків і технополісів: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.04 / М.Д. Василенко; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2014. – 36 с.

22. Украина станет ассоциированным участником Рамочной программы ЕС «Горизонт 2020» (The strategy of innovative development of Ukraine for 2010–2020 under conditions of globalization challenges) [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.mon.gov.ua/ru/news/32796-ukraina-stanet-assotsirovannym-uchastnikom-ramochnoy-programmy-es-gorizont-2020>.